

The American Way

Oorlog in het Amerikaanse college football

Expansiedrang voedt ontwikkeling naar superconferences en legt bom onder NCAA

In het Amerikaanse college football staan de spelers te boek als amateurs, maar de faciliteiten, toeschouwersaantallen en (televisie) inkomsten zouden veel Europese voetbalclubs doen watertanden. Sinds enkele maanden is deze universiteitssport in rep en roer. Niet vanwege de sportieve prestaties, het seizoen begint pas in september, maar vanwege ontwikkelingen in de economische structuur van de sport. *What's going on?*

Door Pieter Verhoogt

Net als alle universiteitssporten wordt ook het college football gespeeld onder de vlag van de NCAA, de National Collegiate Athletic Association. De NCAA kent vier divisies. De 120 grootste en best sportende universiteiten komen uit in de Football Bowl Subdivision, de eredivisie van het college football. Zij hebben zich georganiseerd in regionale samenwerkingsverbanden, de zogenaamde conferences. Er zijn elf conferences met elk acht tot twaalf teams. Daarnaast zijn er vier 'onafhankelijke' universiteiten: de militaire academies van Navy en Army, Temple University en University of Notre Dame. Conferences hebben een grote mate van zelfstandigheid en worden net als de professionele sportleagues geleid door een *commissioner*.

Bowl Games

Teams spelen tegen de andere universiteiten in hun conference, maar ook tegen zelfgekozen 'vreemde' teams. Bij de keuze van non-conference-tegenstanders spelen twee overwegingen een rol. Zwakke tegenstanders helpen om een goede *win-loss record* te realiseren en kunnen bijdragen aan het zelfvertrouwen. Sterke tegenstanders bieden kansen op een aansprekende *upset* (wedstrijden waarin de underdog wint van de favoriet), maar bijvoorbeeld ook op extra tv-exposure en de bijbehorende inkomsten.

Aan het eind van het seizoen zijn er 34 zogenaamde 'Bowl Games', finaleachtige wedstrijden waarin twee teams strijden om de winst en bijbehorende titels. De organisatie van een Bowl Game bepaalt welke teams zij voor haar wedstrijd uitnodigt. In sommige gevallen is de confrontatie vooraf bekend (winnaar conference A tegen nummer twee van conference B), soms maakt een organisatiecomité een arbitraire keuze uit de nog beschikbare teams. Het spelen in een Bowl Game is lucratief. Alle Bowls samen keerden in 2009 ongeveer 228 miljoen dollar aan prijzengeld uit aan hun deelnemende teams.

De grootste vijf van alle Bowl Games zijn onderdeel van de Bowl Championship Series (BCS). Dit initiatief is in 1998 ontstaan toen de zes grootste en sterkste conferences, de Atlantic Coast Conference (ACC), de Big East, de Big 12, de Big Ten, de Pacific-10 en de Southeastern Conference (SEC), samen met 'independent' Notre Dame een deal sloten met de Orange Bowl, Rose

Bowl, Fiesta Bowl en Sugar Bowl om aansprekende (en lucratieve) Bowl Games te garanderen en via de afsluitende BCS National Championship Game een landelijke kampioen te kronen. Na aanhoudende kritiek op de automatische Bowl-kwalificaties voor de zes topconferences kregen in 2004 ook de andere vijf conferences toegang tot de BCS. De selectie van de acht deelnemers vindt plaats via een berekening die is gebaseerd op twee nationale polls (kwaliteitsranglijsten op basis van het oordeel van experts) en een gemiddelde van zes erkende computerranglijsten.

Groeiambities

Tot zover de introductie. Maar wat is er nu aan de hand? Heel simpel: de conferences zijn op oorlogspad. De keiharde economische concurrentie leidt ertoe dat ze continu op zoek zijn naar wegen om hun product te verbeteren (en hun inkomsten op te voeren). En periodiek onttaardt dat in een strijd om de beste universiteiten.

Keiharde economische concurrentie leidt ertoe dat conferences continu op zoek zijn naar wegen om hun product te verbeteren (en hun inkomsten op te voeren)

Het was lang stil aan het front, maar rond de jaarwisseling ging de lont in het kruitvat toen Jim Delany, de *commissioner* van de Big Ten, verkondigde dat de tijd rijp was voor uitbreiding van zijn conference. Paniek alom! Temeer daar de Pac-10, bij monde van *commissioner* Larry Scott, in april liet doorschemeren ook wel wat te zien in uitbreiding. Twintig jaar nadat Penn State als elfde team toetrad tot de Big Ten en zeven jaar nadat de ACC de Big East beroofde van Boston College, Miami en Virginia Tech, stond het college football opnieuw op zijn kop.

De drijfveer achter de groeiambities van de Big Ten is niet verrassend: geld. Televisiegeld om precies te zijn. De Big Ten ontvangt jaarlijks media-inkomsten van zowel de combinatie ABC/ESPN als het eigen televisiekanaal Big Ten Network. Dit kanaal is momenteel te ontvangen in 73 miljoen huishoudens. De snelste manier om dit aantal te vergroten, en daarmee ook de inkomstenstroom, is om interesse te wekken in het dichtbevolkte gebied rond New York, New Jersey en Connecticut. Dé manier om dat te realiseren, is het verleiden van één van de grote universiteiten uit die regio (Pitt, Rutgers, Syracuse of Connecticut) tot een

Texas Longhorns, het toonaangevende team in het football-verliefde zuiden en bovendien de best verdienende football-universiteit in Amerika, vormt de belangrijkste troef in het conference-pokerspel.

overstap. Daarnaast moet Delany binnenkort de onderhandelingen openen over verlenging van het lopende contract met ABC/ESPN, een tienjarige deal ter waarde van 1 miljard dollar. Zeker wanneer hij nieuwe teams in New York of New Jersey kan inbrengen, stijgen zijn kansen om fors hogere bedragen te eisen. Dat zou goed nieuws zijn voor de leden van de conference. De Big Ten, algemeen gezien als de op één na sterkste football conference, maakt vanuit zijn televisie-inkomsten jaarlijks 22 miljoen dollar over aan elk van zijn universiteiten. Dat is een aantrekkelijk lokaas voor universiteiten uit de andere, minder winstgevendende conferences.

Potentiële goudmijn

Notre Dame, van oudsher een van de meest aansprekende football-universiteiten, maakt traditiegetrouw geen deel uit van een conference. Notre Dame is een veelgevraagde tegenstander en kan zichzelf op die manier prima bedruipen. Maar het is en blijft een aantrekkelijke prooi. Notre Dame koerst echter zijn zelfstandigheid en heeft aangekondigd niet op de markt te zijn.

Daarmee leek de Big Ten zijn pijlen te moeten richten op zijn tweede keus: de universiteit van Missouri. Deze is lid van de Big 12, maar heeft in die conference sinds jaar en dag last van de sportieve dominantie van de universiteit van Texas. Waar de Big Ten en de SEC hun televisiegeld gelijkelijk onder hun leden verdelen, hanteert de Big 12 een scheve verdeling die vooral goed uitpakt voor de sterke ploegen (lees: de Texas Longhorns). Staartploeg Baylor moet het doen met slechts 7 miljoen dollar, waar Indiana, laatst geklasseerd in de Big Ten, standaard 22 miljoen incasseert.

De afgelopen maanden volgden de geruchten en scenario's elkaar in snel tempo op. Naast Missouri

woulden ook Rutgers en *powerhouse* Nebraska zich kunnen aansluiten bij de Big Ten, die daarmee op veertien leden zou komen. Eventueel zouden Pitt en (jawel!) Notre Dame zich daar nog bij kunnen voegen om een superconference te vormen van zestien teams. Een dergelijke stap zou vragen om een reactie van de andere conferences. De ACC zou zich versterken met Cincinnati, Louisville, Syracuse en West Virginia en daarmee ook op zestien teams uitkomen. De traditioneel sterkste conference, de SEC, zou dan met zijn vele dollars de strijd om grootmacht Texas winnen en als onderdeel van de deal ook de traditionele Texas-rivalen Oklahoma, Oklahoma State en Texas A&M inlijven. De Big 12 zou dan vrijwel leeggeplukt zijn en samensmelten met de resten van de WAC (Western Athletic Conference) en Mountain West. Wie echt wil fantaseren, ziet vervolgens de vijf overgebleven superconferences zich afsplitsen van de NCAA en hun eigen league vormen. Een potentiële goudmijn voor hen en een bom onder de NCAA.

De superconferences komen eraan!

Superconferences

De werkelijkheid gaat nog niet zo ver als bovengeschetst scenario, maar er zijn wel degelijk revolutionaire stappen gezet. Half juni maakte *commissioner* Scott bekend dat Colorado inderdaad de overstap maakte naar zijn Pac-10. En Jim Delany van de Big Ten meldde op dezelfde dag het aantrekken van Nebraska. De Big 12 verloor daarmee op één dag twee van zijn toonaangevende teams. De toekomst van deze conference hing aan een zijden draadje en bij

de resterende tien teams stroomden de aanbiedingen binnen. Maar Big 12-*commissioner* Dan Beebe sprak indringend in op zijn tien overblijvers en schudde met de geldbuidel. Na enkele onzekere dagen kwam het verlossende bericht: grootmacht Texas kondigde in een persbericht van achttien woorden aan dat de Longhorns de Big 12 trouw bleven. Pac-10-*commissioner* Scott zag daarmee zijn hoop op een stevige zuidelijke expansie (Texas, Oklahoma et cetera) vervliegen. Daarmee gaat ook een streep door zijn plannen om het Pac-10-televisiecontract (10,5 miljoen per school) via de zuidelijke marktvergroting op het niveau te brengen van de Big Ten.

Met de voorbereidingen op het nieuwe seizoen lijkt de rust voorlopig weergekeerd. Maar de recente ontwikkelingen hebben een paar zaken duidelijk gemaakt. De superconferences komen eraan! Nu nog niet, maar met de blijvende expansiedrang van sommige *commissioners* is het slechts een kwestie van tijd. Duidelijk is ook dat Texas de belangrijkste troef is in het conference-pokerspel. De Longhorns zijn het toonaangevende team in het football-verliefde zuiden en bovendien de best verdienende football-universiteit in Amerika. Vorig jaar genereerde het football-programma liefst 138,4 miljoen dollar, bijna 20 miljoen meer dan de nummer twee, Ohio State. Vooralsnog kan Texas dus alle verleidingen weerstaan. De vraag is echter voor hoe lang nog... ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.